

Protocol en werkwijze referendumcommissie

Waarom houdt GroenLinks een referendum?

Het huishoudelijk reglement schrijft voor dat de **lijsttrekkers** voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement worden gekozen bij referendum. Daarnaast schrijft het huishoudelijk reglement voor dat de **kandidatenlijsten** voor de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement per referendum worden vastgesteld. Tot slot kan worden besloten tot het houden van een referendum over een onderwerp dat tot het werkkterrein van het congres hoort, een zogenoemd **politiek referendum**. Met het houden van een referendum hebben de leden van GroenLinks de mogelijkheid om via een stemming hun mening te geven.

Referendumcommissie

Het partijbestuur draagt leden voor de referendumcommissie voor aan het congres. De leden van de referendumcommissie worden door het congres voor een periode van drie jaar benoemd. De commissie is verantwoordelijk voor;

- toetsing en vaststelling van de vraagstelling van het referendum;
- vaststelling en bekendmaking van het tijdschema;
- het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag van een referendum.

De referendumcommissie ziet toe op een juiste berekening van de uitslag van het referendum. De commissie heeft – in overleg met het partijbestuur – de regels voor de stemprocedure en haar eigen werkwijze vastgelegd in dit protocol. Dat protocol wordt wanneer nodig in overleg met het partijbestuur geactualiseerd.

Aanvang werkzaamheden

Kandidatenlijsten en lijsttrekkersreferenda

Het partijbestuur verzoekt in verband met naderende verkiezingen de commissie een referendum t.b.v. de vaststelling van de kandidatenlijst te organiseren. In overleg met het partijbestuur wordt de stemperiode vastgesteld. Deze periode bevat tenminste twee weekenden. Ook worden de verschillende faciliteiten besproken die voor de referendumcommissie beschikbaar zijn. Hieronder valt ten minste: 1) secretaris ten behoeve van de werkzaamheden 2) vergaderruimte gedurende de voorbereiding en voor de bepaling van de uitslag 3) administratieve ondersteuning, zoals bemensing van helpdesk en stembureau.

Ook worden in goed overleg afspraken gemaakt tussen de referendumcommissie en het partijbestuur over externe en interne communicatie. De referendumcommissie besluit in overleg met het partijbestuur over het tijdschema en de bekendmaking daarvan. Het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de referendumcommissie.

Politiek referendum

In het geval van een politiek referendum wordt gehandeld conform artikel 12 van de statuten en artikel 8 van het huishoudelijk reglement.

GROENLINKS

Het congres, vijf procent (5%) van de leden of het partijbestuur kan besluiten tot het houden van een referendum over een onderwerp dat tot het werkterrein van het congres behoort:

- Indien tenminste 150 leden gezamenlijk het voornemen kenbaar maken een politiek referendum als bedoeld in artikel 12 van de statuten te willen organiseren, draagt het partijbestuur zorg voor verspreiding van dit voornemen onder de leden.
- Voorafgaand aan de verspreiding van het inleidend verzoek onder de leden moeten de volgende stappen in deze volgorde worden doorlopen:
 1. De initiatiefnemers geven aan welke vraag ze aan de leden willen voorleggen.
 2. De vraagstelling wordt ter toetsing voorgelegd aan de referendumcommissie. De referendumcommissie toetst de vraagstelling op de volgende onderdelen:
 - duidelijkheid van de vraagstelling en eenduidigheid van de uitkomst;
 - of het onderwerp inderdaad tot het werkterrein van het congres behoort;
 - of de leden zich niet recent over hetzelfde onderwerp hebben uitgesproken, tijdens een congres of een eerder politiek referendum.
 3. De referendumcommissie doet een bindende uitspraak en licht deze schriftelijk toe aan de indieners van het verzoek en het partijbestuur. Vraagstellingen die niet goedgekeurd worden door de referendumcommissie worden niet verspreid onder de leden.
 4. Het partijbestuur kan het goedgekeurde inleidende verzoek van een advies aan de leden voorzien.
 5. Het partijbestuur zorgt voor verspreiding van het goedgekeurde inleidende verzoek onder de leden. De referendumcommissie controleert, conform artikel 12 lid 1 van de statuten, doormiddel van een draagvlaktoets of minimaal vijf procent van de leden (5%) het inleidend verzoek steunt. Wanneer dit het geval is wordt een politiek referendum georganiseerd.
- Het openen van een politiek referendum gebiedt onder de volgende voorwaarden plaats te vinden:
 1. De kennisgeving omtrent de datum van het referendum dient minimaal een maand voor de aanvang van het referendum aan de leden te worden meegedeeld.
 2. Het openen van het referendum dient uiterlijk drie maanden na de eerste kennisgeving aan de leden plaats te vinden.
 3. De bovengenoemde bepalingen sub 1 en 2 zijn niet van toepassing indien het referendum direct volgt op een besluit tot vervroegde verkiezingen, of voor een raadpleging betreffende regeringsdeelname, of bij een andere dwingende reden.
- Tussen het open en het sluiten van de stemming ligt ten minste één week.

Indien de voorgestelde vraagstelling wordt afgekeurd door de referendumcommissie en dit leidt tot intrekking van het verzoek, dan neemt de referendumcommissie dit op in hun jaarlijkse verantwoording aan het congres.

Stembureau

Onder verantwoordelijkheid en toezicht van de referendumcommissie wordt voor elk referendum een stembureau ingesteld.

GROENLINKS

Het stembureau ziet toe op de correcte toepassing van de bepaling stemrecht. Het stembureau functioneert als tweede lijn voor de helpdesk en het stembureau verwerkt de papieren stembiljetten onder toezicht van de referendumcommissie.

Wanneer leden vragen hebben over het stemmen kunnen zij terecht bij de helpdesk via referendum@groenlinks.nl of telefonisch (maandag tot en met zaterdag van 9 tot 17 uur).

Uitleg

Voorafgaande aan de start zal de referendumcommissie aan alle kandidaten uitleg verschaffen over de stemprocedure en uitslagbepaling.

Deelname

Alle stemgerechtigde leden van GroenLinks mogen deelnemen aan het referendum.

Stemgerechtigd is ieder lid, dat niet geschorst is, dat persoonlijk ten minste de jaarlijkse minimumcontributie heeft betaald en dat bij aanvang van de stemming drie maanden bij de landelijke ledenadministratie als lid staat geregistreerd.

Het is niet mogelijk om iemand voor het stemmen te machtigen. Wel kan een lid desgewenst hulp vragen bij het uitbrengen van een stem als hij daartoe fysiek niet in staat is. Het is niet toegestaan om leden aan te bieden om voor hen te stemmen (het zogenaamde 'ronselen').

Stemperiode en stemfaciliteiten

Bij aanvang van de stemperiode ontvangen alle stemgerechtigde leden van GroenLinks van de referendumcommissie een email met steminstructies. Ook ontvangen alle stemgerechtigde leden waarvan geen e-mailadres bekend is een brief met steminstructies. De brief of email bevat een unieke kiescode.

De leden ontvangen naast de steminstructies in het kort informatie over het onderwerp van het referendum en de stemprocedure. De voorkeur voor de volgorde in de kandidatenlijst kan worden opgegeven via internet. Eventueel kan een papieren stembiljet worden aangevraagd. Het aanvragen van een papieren stembiljet kan tot vijf werkdagen vóór sluiting van het referendum.

Wanneer een lid aangeeft de brief of email met de uitnodiging tot stemmen en de kiescode niet te hebben ontvangen, kan om nazending verzocht worden. Indien het lid inderdaad mag deelnemen zal nazending geschieden naar (naar keuze) het postadres of emailadres dat reeds bij GroenLinks bekend is. Als het per post verzonden moet worden, *moet er minimaal 5 werkdagen tussen aanvraag en sluiting van het referendum zijn.*

In het geval van een referendum over de kandidatenlijst, of de lijsttrekker, wordt gestemd door via internet of op het papieren stembiljet een voorkeursvolgorde samen te stellen. In het geval van een politiek referendum kunnen de leden enkel voor, of tegen een voorstel stemmen, conform art. 12 van de statuten.

Alle uitgebrachte stemmen worden opgeslagen in een database. De stemmen worden anoniem opgeslagen, wat wil zeggen dat een via internet uitgebrachte stem zonder de bijbehorende kiescode

GROENLINKS

wordt opgeslagen. Het verband tussen stemmer en stem wordt dus direct met het opgeven van de voorkeur verbroken. De kiescode wordt apart opgeslagen om te registreren dát het stemgerechtigde lid gestemd heeft, zodat met elke kiescode slechts éénmaal gestemd kan worden. De referendumcommissie geeft in deze gegevens geen inzage.

Stemmen die op papier worden uitgebracht worden ingevoerd in dezelfde database als de stemmen die via internet zijn uitgebracht. Op het stembiljet staan alleen de kiescode en de voorkeursvolgorde, en geen persoonsgegevens van de stemmer. De stembiljetten worden ingevoerd door de leden van het stembureau onder toezicht van ten minste één lid van de referendumcommissie. Na het invoeren van de stem wordt het papieren stembiljet vernietigd, zodat ook daarmee elk verband tussen stemmer en uitgebrachte stem is verbroken.

Het invoeren van de stemmen op papier geschiedt na sluiting van het referendum en vóór het opmaken van de uitslag. Daarbij wordt gecontroleerd of met de kiescode al gestemd is. Indien met één kiescode zowel een stem via internet als op papier is uitgebracht, is het papieren stembiljet ongeldig.

Geldigheid en uitslag

Kandidatenlijst en lijsttrekkersreferenda

Er geldt geen opkomstdrempel. De uitslag wordt bepaald volgens de regels die zijn gesteld in het huishoudelijk reglement van GroenLinks, artikel 12 bij referendum lijsttrekker en artikel 14 bij referendum kandidatenlijst.

Politiek referendum

Conform artikel 12 van de statuten van GroenLinks is een voorstel is aangenomen als een meerderheid van de uitgebrachte stemmen vóór het voorstel is en die meerderheid ten minste tien procent (10%) van de leden vertegenwoordigt. Het besluit heeft dan dezelfde status als een congresbesluit. In alle andere gevallen is het voorstel verworpen; als de tegenstemmers tenminste tien procent (10%) van de leden vertegenwoordigen, heeft de verwerping dezelfde status als een congresbesluit.

Hulp bij het stemmen

Extra uitleg en tips over de stemprocedure zijn te vinden op groenlinks.nl/referendum. Voor vragen over referenda in het algemeen kunnen zij zich direct tot de referendumcommissie wenden via het landelijk bureau: referendumcommissie@groenlinks.nl of vrAGEN@groenlinks.nl.

Indien er zich problemen met het stemmen voordoen dan kan het lid zich wenden tot de helpdesk via referendum@groenlinks.nl of telefonisch (maandag tot en met zaterdag van 9 tot 17 uur).

Bekendmaking en vaststellen uitslag

Van de uitgebrachte stemmen (en de daaruit volgende uitslag) wordt een proces-verbaal opgemaakt door de referendumcommissie. De inhoud van dit proces-verbaal zal publiekelijk bekend gemaakt worden tijdens een openbare zitting van de referendumcommissie.

GROENLINKS

Tijd en locatie van deze bijeenkomst zal ruim van tevoren door de partij gecommuniceerd worden.

De referendumcommissie is verantwoordelijk voor het verloop van deze openbare zitting.

Tegen de uitslag, verwoord in dit proces-verbaal, kan bezwaar worden gemaakt. Dit kan tot uiterlijk 30 minuten na sluiting van deze openbare zitting. Het bezwaar moet met redenen zijn omkleed en wordt ingediend bij de referendumcommissie.

Tenminste 30 minuten na sluiting van de openbare zitting van de referendumcommissie zal de referendumcommissie opnieuw vergaderen. Ook van deze vergadering zal een proces-verbaal worden opgemaakt. De inhoud van dit proces-verbaal zal na afloop van de vergadering bekend gemaakt worden via de website van GroenLinks.

Beide processen-verbaal zullen tot het moment van installeren van de gekozen kandidaten in het betreffende orgaan via de website beschikbaar zijn.

Indien blijkt dat er, in de 30 minuten na sluiting van de openbare zitting, geen bezwaren zijn ingediend zal de voorlopige uitslag tijdens de nieuwe vergadering definitief worden gemaakt.

Indien blijkt dat er, in de 30 minuten na sluiting van de openbare zitting, wel bezwaren zijn ingediend zal de referendumcommissie in de nieuwe vergadering de bezwaren beoordelen en indien ontvankelijk en gegrond, besluiten tot aard en tijdpad van het vervolgtraject.

Tot slot

Indien een lid van GroenLinks van mening is dat in strijd met het protocol wordt gehandeld, kan men zich richten tot de referendumcommissie (referendumcommissie@groenlinks.nl).

Samenvattend

De referendumcommissie zal voor het verloop van het referendum, na overleg met het partijbestuur, de volgende momenten vaststellen:

1. Datum van verzending steminstructies met kiescode.
2. Datum en tijd van de start van het referendum.
3. Datum en tijd tot wanneer nog een papieren stembiljet kan worden opgevraagd.
4. Datum en tijd tot wanneer herzending van steminstructies en kiescode kan worden opgevraagd.
5. Datum en tijd van de sluiting van het referendum.
6. Datum van de vaststelling van de uitslag.
7. Datum en tijd van de bekendmaking van de uitslag.